عدم جواز به معنای جواز تکلیفی است ای وضعی؟!

آن جا که شیخ می‌گویند بالمجاز، این مجاز یعنی چه؟ یعنی مجاز فیض؟ قطعاً اینطور نیست. اینجا «مجاز» یعنی طبق ضابطه «بالمجاز الذی یجوز بین القراءة». قراءة آن را جایز می‌دانند. خب این مجاز چیست؟ من عرض می‌کنم آن چه که مجاز است تفسیر تداول است. ببینید اول فرمودند «اجمعوا علي جواز القراءة بما يتداوله القراءة». ما وه المتداول بین القراءة؟ یعنی الذی اجازوا؛ یجوز؛ مجاز بینهم. و الا اگر مجاز نباشد تداول نیست. مجاز است که متداول است. و آن چه که متداول است مجاز است. مقابلش چیست؟ مقابلش غیر متداول و غیر مجاز است. غیر مجاز را من بر می‌گردم. همین جزواهای که مشغول بودیم را عرض می‌کنم. ما اینها را خواندیم، چند بار هم از آنها صحبت کردیم. الآن نیاز است که دوباره عرض کنم. همین جزواهای که خدمت شما هست؛ فرمودند: «**فرع: قال أكثر علمائنا: يجب أن يقرأ بالمتواتر و هي السبع**»؛ پس فرمودند یجب. دنباله آن فرمودند: «**أنّه لا يجوز أن يقرأ بالعشر**»؛ ببینید می‌فرمایند «لایجوز»؛ عشر مجاز نیست. آن چه که یجب ان یقرأ چیست؟ خب بگوییم این لایجوز، لایجوز وضعی است؛ جواز دو جور است، جواز تکلیفی و جواز وضعی. بگویید مثلاً فلان معامله جایز نیست، یعنی باطل است. جواز وضعی یعنی امضا نشده. نه اینکه اگر انجام شود حرام است. آیا در اینجا هم مراد از لایجوز همین است؟ یا نه؟ ما دنبال همین هستیم.

خب اگر «لایجوز» وضعی باشد مساوی با لایجزی می‌شود. یعنی «لایجزی ان یقرا بالعشر». اگر به عشر قرائت شود مجزی نیست. نمازت درست نیست. نه اینکه لایجوز یعنی کار خلاف شرع کردی. در اینجا کدام یک از آنها منظور است؟ ایشان فرمودند «لایجوز». البته در عشرش اختلاف بود. «في الدروس يجوز بالسبع و العشر». «في جامع المقاصد و المقاصد العلية و الذكرى يجوز العشر». مختار آنها این بود. اما دنباله آن بعد از اینکه اشکال محقق اردبیلی را مطرح کردند ببینید. خیلی جالب است. فرمودند:

> و الحاصل: أنّ أصحابنا متفقون على عدم جواز العمل بغير السبع و العشر، إلاّ شاذّ منهم كما يأتي و الأكثر على عدم العمل بغير السبع، لكن حكي عن ابن طاووس في مواضع من كتابه المسمّى ب «سعد السعود» أنّ القراءات السبع غير متواترة، حكاه عنه السيّد نعمة اللّه و اختاره و قال: إنّ الزمخشري و الشيخ الرضي موافقان لنا على ذلك. و ستسمع الحال في كلام الزمخشري و الرضي
>
> **[1]**

«و الحاصل: أنّ أصحابنا متفقون على عدم جواز العمل بغير السبع و العشر»؛ عدم جواز. عدم جواز یعنی چه؟ عدم جواز یعنی حرام است؟ یا اگر بخوانید نمازتان درست نیست؟ کدام یک از اینها است؟ سؤال خوبی است. ولو بیشتر هم به ذهن می‌آید که نماز درست نیست. اما خود مسأله عدم جواز برای خودش دم و دستگاهی دارد. من که قرائن منفصله را پیدا کردم این را به ذهنم آورد.

خیلی جالب است!

---

[1]مفتاح الکرامة فی شرح قواعد العلامة (ط-جماعة المدرسين) ج۷ ص۲۱۵

بازبینی #2
ایجاد شده 18 آوریل 2024 13:57:03 توسط ... .
به روزرسانی شده 27 مه 2024 16:08:12 توسط ... .